

Informatie voor een werkstuk of spreekbeurt

Heb je nog meer informatie nodig? Kijk eens rond op de website of stuur een e-mail met je vraag naar: info@wycliffe.nl.

1. Hoe is Wycliffe ontstaan?

In het jaar 1917 kwam een Amerikaanse man met de naam Cameron Townsend bij een indianenvolk in Guatamala. Hij had Spaanse Bijbels bij zich en wilde die verkopen aan de Cakchiquel-indianen. Cameron legde aan hen uit dat in de Bijbel een belangrijke boodschap voor hen stond. Maar de indianen konden helemaal geen Spaans lezen. De indianen vroegen aan Cameron: 'Als jouw God zo machtig is, waarom spreekt Hij onze taal dan niet?' Cameron Townsend besloot toen om bij de indianen te gaan wonen en hun taal te leren. Daarna kon hij met hulp van de indianen de Bijbel in de Cakchiquel-taal vertalen. Dat was het begin van de Wycliffe-organisatie.

2. Wat wil Wycliffe?

Wycliffe Bijbelvertalers wil dat alle mensen de Bijbel in hun eigen taal kunnen lezen. Er zijn ongeveer 7.000 talen op de wereld. In 531 talen is de complete Bijbel vertaald. In ruim 1.816 talen is in ieder geval nog een Bijbelvertaling nodig. Wycliffe wil graag voor het jaar 2025 in al deze talen een Bijbelvertaalproject starten.

3. Waar komt de naam Wycliffe vandaan?

John Wycliffe was een man die leefde in de 14^e eeuw in Engeland. De meeste mensen konden toen niet lezen en schrijven. De Bijbel was er alleen in het Latijn. Maar deze taal begrepen alleen mensen die gestudeerd hadden. John Wycliffe kon niet zonder God leven. Hij vond het heel erg dat bijna niemand Gods Woord kon lezen. John vond dat iedere christen het recht heeft om de Bijbel in zijn eigen taal te lezen. Hij besloot daarom om de Bijbel in het Engels te gaan vertalen. Naar deze man is Wycliffe Bijbelvertalers vernoemd.

4. Waarom zijn er zoveel talen op de wereld?

Alle mensen op aarde spraken vroeger dezelfde taal. Ze woonden allemaal bij elkaar. Maar ze luisterden niet meer naar God. Ze waren trots op zichzelf en op wat ze samen konden doen. De mensen bouwden aan een grote toren die tot in de hemel moest komen. God heeft toen hun taal verward. De mensen konden elkaar toen niet meer begrijpen. Daarna gingen ze zich verspreiden over de hele aarde. Het verhaal de toren van Babel kun je lezen in Genesis 11:1-9

5. Wat doet Wycliffe?

Wycliffe doet vijf verschillende dingen: taalonderzoek, Bijbelvertaalwerk, alfabetisering, moedertaalonderwijs en Bijbelgebruik. Hieronder staat uitgelegd wat dit betekent.

5.1 Taalonderzoek

Het vertalen van de Bijbel kost veel tijd. Eerst gaan de mensen die de Bijbel vertalen daarom goed nadenken of het nodig is om de Bijbel te gaan vertalen. Vaak gaan de onderzoekers op reis naar het land om te kijken hoeveel talen en hoeveel dialecten er gesproken worden.

De mensen die taalonderzoek doen hebben daarvoor gestudeerd. Ze weten het verschil tussen een taal en een dialect. Fries is bijvoorbeeld een taal maar Limburgs is een dialect. De onderzoekers maken een plattegrond van het land waar ze geweest zijn. Op die plattegrond schrijven ze in welk gebied de mensen welke taal of welk dialect spreken.

De kerken in een taalgebied vragen vaak aan Wycliffe om te komen werken. Wycliffe is daar blij mee omdat de mensen die in het gebied wonen dan zelf gaan vertalen. Als de mensen uit dat taalgebied de Bijbel zelf hebben vertaald, zullen ze hem ook gaan gebruiken. De medewerkers van Wycliffe helpen hen bij het vertalen.

5.2 Bijbelvertaalwerk

Jezus heeft aan zijn discipelen de opdracht gegeven om aan alle volken op aarde het Evangelie te vertellen. Op de eerste Pinksterdag kwam de Heilige Geest naar de discipelen. De opdracht aan de discipelen is ook voor ons! Daarom wil Wycliffe graag de Bijbel vertalen zodat mensen het Evangelie kunnen lezen in hun moedertaal. De mensen hoorden de discipelen over Jezus vertellen in hun eigen taal.

Dat betekent dat God wil dat iedereen het Evangelie krijgt in de moedertaal. De taal waar je mee opgroeit, omdat je ouders hem spreken, is je moedertaal. Bij Wycliffe noemen we je moedertaal de 'taal van je hart'. Het is de taal die je het meest aanspreekt.

Het vertalen van de Bijbel gebeurt in een paar stappen. Vaak beginnen de vertalers met het Bijbelboek Marcus. Dat is omdat dat Evangelie het kleinst is en omdat het makkelijk geschreven is. De Bijbel wordt vertaald door een aantal mensen die samenwerken in een team. De ene persoon maakt een kladvertaling en een ander controleert het.

Daarna gaat iemand die de moedertaal spreekt waarin (een moedertaalspreker) een terugvertaling maken naar een andere bekende taal. Deze moedertaalspreker mag niet in het vertaalteam zitten, want hij mag er niet van tevoren over nagedacht hebben. De terugvertaling laat zien of iemand van de kladvertaling goed begrijpt.

Daarna wordt ieder Bijbelvers nagekeken met iemand die heel veel ervaring heeft met Bijbelvertalen (een consulent). Als laatste lezen mensen uit verschillende kerken en dialecten de vertaalde tekst door. Als de consulent zijn handtekening eronder zet, wordt het Bijbelgedeelte gedrukt.

5.3 Alfabetisering

Alfabetiseringswerk betekent dat je mensen leert lezen en schrijven. Het gebeurt vaak samen met het Bijbelvertaalwerk. Want wat heb je aan een Bijbel in je moedertaal als je hem niet kunt lezen?

Er zijn twee redenen om mensen te leren lezen en schrijven:

1. mensen kunnen de Bijbel zelf gaan lezen
2. mensen kunnen beter voor zichzelf zorgen en ze worden minder onderdrukt door andere bevolkingsgroepen.

Als je kunt lezen en schrijven kun je bijvoorbeeld een afspraak opschrijven en een echt contract sluiten met iemand. Ook kun je bijvoorbeeld lezen hoe je een medicijn moet gebruiken, wat goed is om te eten of hoe je zelf groenten kunt verbouwen.

5.4 Moedertaalonderwijs

In veel landen leren kinderen op school alleen de taal van het land. De regering wil dat graag zodat iedereen in het land dezelfde taal spreekt en geen ruzie maakt. De taal die de kinderen spreken in hun dorp, leren ze van hun ouders. Maar ze kunnen die moedertaal dus niet lezen en schrijven. Wycliffe vindt het belangrijk dat iedereen de Bijbel kan begrijpen in de taal die hij het beste kent. De taal van zijn hart. Daarom wil Wycliffe graag dat kinderen hun moedertaal leren lezen en schrijven.

5.5 Bijbelgebruik

Een belangrijk onderdeel van het werk van Wycliffe is om mensen te leren om het Woord van God echt te gaan lezen. Voor mensen die niet kunnen lezen wordt de Bijbel namelijk ook opgenomen. Dit noemen we een audiobijbel. Het is een klein apparaatje dat je kunt opladen op zonne-energie. Zo kunnen mensen de Bijbel toch horen in hun eigen taal. Soms gebruikt Wycliffe ook het Jezus Messias stripboek. Het is gemaakt door Willem de Vink en het gaat over de Bijbel. Het stripboek maakt mensen nieuwsgierig naar de Bijbel.

6. Hoe vertaal je woorden uit de Bijbel die niet bestaan in de andere taal?

Een woord dat in sommige talen niet bestaat is bijvoorbeeld 'schip' omdat veel mensen geen zee kennen. Of het woord 'herder' een volk dat nog nooit een schaap heeft gezien. Dat deze woorden niet bestaan in hun taal betekent niet dat het onmogelijk is om er een vertaling voor te bedenken. In elke levende taal is het mogelijk om voor nieuwe dingen of ideeën een nieuw woord te vinden. Zo ontwikkelt een taal zich steeds. Soms maakt de vertaler gewoon een nieuw woord. Hij praat erover met de mensen van de taalgroep. Zij komen dan met een voorstel voor een woord. Dan wordt vliegtuig bijvoorbeeld 'luchtboot' en een bijbels woord zoals tempel 'grote hut van God'. Een woord wordt dus niet altijd precies vertaald, soms is het een omschrijving. Andere keren lenen de vertalers een woord uit een taal in de buurt die er wel een woord voor heeft. Zo is er voor elke situatie een andere oplossing te bedenken. Dat maakt het vertaalwerk zo leuk!

7. Hoe lang duurt het voor een vertaling klaar is?

Een vertaling is soms heel snel klaar, na een paar jaar al. Andere keren duurt het wel 20 jaar. Het vertalen van het Nieuwe Testament duurt meestal ongeveer 10-15 jaar. Soms kan het sneller, bijvoorbeeld als een taal die er op lijkt al vertaald is. Ook gaat het sneller als de mensen van de taalgroep zelf goed helpen bij het vertalen. Soms is de taal heel moeilijk met allerlei vreemde klanken of kan de vertaler bijna niet rustig werken. Dan duurt het vertalen juist veel langer.

8. Waar werkt Wycliffe Bijbelvertalers?

Wycliffe werkt over de hele wereld in meer dan 70 verschillende landen. Ook in andere landen zijn Wycliffe-organisaties. We werken allemaal samen aan taalonderzoek, Bijbelvertaalwerk, alfabetisering, moedertaalonderwijs en Bijbelgebruik.

9. Wat kun je doen om bij het werk van Wycliffe te helpen?

Wycliffe kan het werk niet alleen doen en dat hoeft ook niet. We mogen God vragen of Hij het werk wil zegenen en of Hij de mensen die bij Wycliffe werken wil helpen. Bid je mee?

Voor het werk is ook veel geld nodig. Als je alles bij elkaar optelt kost het vertalen van de Bijbel per vers ongeveer €15. Wycliffe vraagt mensen die het werk belangrijk vinden daarom om geld te geven. Wycliffe heeft natuurlijk ook mensen nodig die het werk doen in Nederland of in het buitenland. Behalve Bijbelvertalers ook drukkers voor de boeken of mensen die goed met de computer kunnen werken. Zou jij later bij Wycliffe willen werken?